

השכלה

חוזרים בתבונה
התנועה ליהדות חופשית

ספר אוריינות פיננסית וכלכלה

פרויקט השכלה: גישה חופשית לידע ליבה ולמיומנויות חיים

פרק 1: תקציב ביתי

ניהול תקציב = מיפוי הכנסות והוצאות. כלל בסיסי: הכנסות < הוצאות!

קטגוריה	תכנון	בפועל	הפרש
דיור	3,500	3,500	0
מזון	3,000	3,200	200-
חשמל/מים/גז	800	750	50+
חינוך	1,500	1,500	0
חיסכון	1,000	800	200-

טיפים: הפרישו 10% לחיסכון מיד, עקבו בExcel/אפליקציה, השוו מחירים, חכו 24 שעות לפני קנייה גדולה.

פרק 2: תלוש שכר

ברוטו = לפני ניכויים. נטו = מה שנכנס לבנק.

ניכוי	משלם	שיעור
מס הכנסה	עובד	10%-50% (מדרגות)
ביטוח לאומי	עובד+מעסיק	~3.5%~+~3.5%
ביטוח בריאות	עובד	~3.1%~+~5%
פנסיה עובד	עובד	6%
פנסיה+פיצויים	מעסיק	6%+6.5%

ברוטו 10,000: מס~500, בל"ל~350, בריאות~310, פנסיה 600 → נטו ≈ 8,240

פרק 3: פנסיה וחסכון

קרן פנסיה = חיסכון+ביטוח נכות+שאירים | ביטוח מנהלים = פוליסה+חסכון | קופת גמל = חיסכון בלבד

כוח ריבית דריבית:

500 ש"ח/חודש מגיל 25 (40 שנה, 5%) → ~760,000

500 ש"ח/חודש מגיל 35 (30 שנה, 5%) → ~418,000

10 שנים מוקדם = ~340,000 יותר!

פרק 4: בנק ואשראי

עו"ש = חשבון שוטף. כרטיס אשראי: חיוב רגיל | תשלומים (בד"כ בלי ריבית) | קרדיט מתגלגל (מסוכן! 15-20% ריבית!)

הלוואות: בדקו ריבית, תקופה, עלות כוללת, קנסות.

כלל אצבע: החזר הלוואות חודשי $\geq 30\%$ מההכנסה!

פרק 5: ריבית דריבית

ריבית פשוטה: קרן \times שיעור \times זמן

$$1,000 \times 5\% \times 3 \text{ שנים} = 150 \rightarrow \text{סה"כ } 1,150$$

ריבית דריבית: קרן $\times (1 + \text{ריבית})^{\text{שנים}}$

$$1,000 \times (1.05)^3 = 1,157.60 \text{ (ריבית על ריבית!)}$$

בריאות = חובה (קופ"ח) + מומלץ (משלים/פרטי) | **רכב** = חובה (צד ג') + מומלץ (מקיף)

דירה = מומלץ (מבנה+תכולה) | **חיים** = מומלץ למפרנסים

פרק 7: שוק ההון – יסודות

מניה = חלק בחברה | אגרת חוב = הלואה לחברה/מדינה+ריבית | קרן נאמנות = "סל" מפוזר | קרן השתלמות =
חיסכון+הטבת מס (6 שנים)

כלל זהב: תשואה גבוהה = סיכון גבוה. אל תשקיעו כסף שתצטרכו בקרוב!

פרק 8: מאקרו-כלכלה

אינפלציה = עליית מחירים (כסף שווה פחות) | תמ"ג = סך הייצור במדינה | ריבית בנק ישראל = משפיעה על משכנתא, הלוואות, חיסכון | שער חליפין = מחיר מטבע זר

פרק 9: צרכנות חכמה

השוואת מחירים: פרייסז, זאפ | **זכויות:** ביטול עסקה 14 יום, החזרת מוצר פגום | **אחריות:** שנה (חשמלי), שנתיים (EU) | **אונליין:** בדקו מהימנות, החזרות, משלוח.

מס הכנסה = מדרגתי (10-50%) | **מע"מ** = 17% | **ארנונה** = מס מוניציפלי | **נקודות זיכוי** = 2.25 לכל תושב + תוספות

החזרי מס: אם שילמתם יותר מדי — מגיע החזר! בדקו עם רו"ח.

תרגילים:

1. בנו תקציב חודשי למשפחה עם הכנסה 15,000 ש"ח
2. 300 ש"ח/חודש x 20 שנה בריבית 4% — כמה נצבר?
3. ריבית פשוטה vs דריבית: 10,000 ש"ח, 5%, 10 שנים — מה ההפרש?
4. תלוש ברוטו 12,000 — פרטו ניכויים וחשבו נטו

סוף ספר אוריינות פיננסית וכלכלה

פרויקט השכלה: גישה חופשית לידע ליבה ולמיומנויות חיים

בהצלחה בלימודים!

הופק ע"י **חוזרים בתבונה** — התנועה ליהדות חופשית · betvuna.com

חלק מהתוכן מקורו בויקיספר העברי · תוכן חופשי ברישיון **CC BY-SA 4.0**

קרדיטים וזכויות

ספר אוריינות פיננסית וכלכלה

מבוסס על תכנים מוויקיספר.

• **מקור:** https://he.wikibooks.org/wiki/קטגוריה:חינוך_פיננסי

רישיון: <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

הבהרה: בוצעו עיבוד, קיצור, התאמה ועימוד מחדש.